

EE PV 2 Oy / European Energy Suomi Oy
Sofiankatu 4C
00170 Helsinki

Lammasnevan aurinkovoimahanke ja 400 kV voimajohto, Teuva**Perusteltu päätelmä**

Perusteltu päätelmä on yhteysviranomaisen hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista tekemä perusteltu johtopäätös, joka on tehty arviointiselostuksen, siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun pohjalta. Perusteltu päätelmä perustuu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, jäljempänä YVA-laki) 23 §:ään.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteysviranomaisena on toiminut 31.12.2025 saakka Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus ja valtion aluehallinnon uudistuksen myötä yhteysviranomaisena toimi 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto.

1 Hanketiedot**1.1 Hankkeen perustiedot**

Lammasnevan aurinkovoimahanke ja 400 kV voimajohto Teuva.

Hankkeesta vastaava on EE PV 2 Oy / European Energy Suomi Oy. Hankkeesta vastaavan konsulttina ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on toiminut FCG Rakennettu Ympäristö Oy.

1.2 Hankkeen ja sen vaihtoehtojen kuvaus

Hanke sijoittuu noin 12 kilometriä Teuvan kunnan keskustaajamasta koilliseen. Hanke koostuu aurinkovoima-alueesta sekä sähkönsiirtoreitistä. Hankealue on suurelta osin nykyisin viljelykäytössä olevaa entistä turvetuotantoaluetta.

YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot:

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle (390 ha) rakennetaan noin 320 hehtaarin kokoinen aurinkovoima-alue. Alueen kokonaisteho on noin 300 MWp. Alueelle on suunniteltu rakennettavan noin 480 000 paneelia. Arvioitu vuosituotanto 288 GWh/v. Sähköaseman yhteyteen rakennetaan 150 MW / 600 MWh:n sähkövarasto.

VE2: Hankealueelle (390 ha) rakennetaan noin 275 hehtaarin kokoinen aurinkovoima-alue. Alueen kokonaisteho on noin 260 MWp. Alueelle on suunniteltu rakennettavan noin

420 000 paneelia. Arvioitu vuosituotanto 254 GWh/v. Sähköaseman yhteyteen rakennetaan 150 MW / 600 MWh:n sähkövarasto.

Sähkönsiirto

SVEA: Ulkoinen sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavan joko 400 kV tai 400 + 110 kV ilmajohtolla Fingrid Oyj:n Teuvan Kärppiön sähköasemalle. Vaihtoehdon SVEA pituus on noin 25 kilometriä, josta noin 7,1 kilometriä sijoittuu olemassa olevien voimajohtojen kanssa samaan johtokäytävään.

SVEB: Ulkoinen sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavan joko 400 kV tai 400 + 110 kV ilmajohtolla Fingrid Oyj:n Teuvan Kärppiön sähköasemalle. Vaihtoehdon SVEB pituus on noin 24 kilometriä ja siitä noin 6,9 kilometriä sijoittuu olemassa olevien voimajohtojen kanssa samaan johtokäytävään, voimajohtojen itäpuolelle.

Tarkempi kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehdoista on esitetty arviointiselostuksessa. Hankkeessa on tehty Natura-arviointi hankkeen vaikutuksista Varisnevan (FI0800015, SAC) Natura 2000 -alueeseen. Natura-arvioinnista on pyydetty lausunnot Metsähallituksen luontopalveluilta sekä Lupa- ja valvontavirastolta. Annetut lausunnot ovat perustellun päätelmän liitteenä.

2 Ympäristövaikutusten arviointimenettely

2.1 Arviointiselostuksen vireilletulo

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (jäljempänä arviointimenettely) on tullut vireille, kun hankkeesta vastaava EE PV 2 Oy / European Energy Suomi Oy on toimittanut ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma) yhteysviranomaiselle 17.3.2025. Arviointiohjelma oli nähtävillä 26.3.2025–24.4.2025 ja yhteysviranomaisen antoi siitä lausuntonsa 26.5.2025.

Arviointiohjelmavaiheessa yhteysviranomaisena toimi Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus).

Hankkeesta vastaava on toimittanut 2.6.2026 yhteysviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (jäljempänä arviointiselostus) perustellun päätelmän antamista varten.

Hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-lain liitteen 1 kohdan 8 b perusteella.

2.2 Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä pidosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 26.6.2026 - 25.8.2026. Kuulutus julkaistiin Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla <http://www.lv.fi/kuulutukset-ja-yleistiedoksiannot>. Tieto kuulutuksesta lähetettiin Teuvan

kunnalle ja Kauhajoen kaupungille julkaistavaksi kuntalain (410/2015) 108 §:n mukaisesti. Lisäksi arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä pidosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen tiedotettiin Tejuka ja Kauhajoki –lehdissä 24.6.2026 julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiselostukseen on voinut tutustua kuulemisaikana:

- Ympäristöhallinnon verkkopalvelussa osoitteessa www.ymparisto.fi/lammasneva-aurinkovoima-ja-voimajohto-YVA
- Teuvan kunnantalolla/kirjastossa (Rasintie 1A, 64700 Teuva)
- Kauhajoen kaupungintalolla (Hallintoaukio, 61800 Kauhajoki) 27.7.–25.8. sekä virkistysuimala-urheilutalo Virkussa 26.6.–26.7.

Arviointiselostuksen yleisötilaisuus järjestettiin 5.8.2026 Teuvan yhtenäiskoulun auditoriossa (Sipiläntie 3, 64700 Teuva). Tilaisuuteen oli mahdollista osallistua myös etäyhteydellä.

3 Arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet

Yhteysviranomainen pyysi lausunnot arviointiselostuksesta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle 8 lausuntoa ja 1 mielipide. Lausunnon antoivat seuraavat viranomaiset: Etelä-Pohjanmaan liitto, Kauhajoen kaupunki, Luonnonvarakeskus, Metsähallitus, Pohjanmaan elinvoimakeskus, Seinäjoen museot ja Teuvan kunta. Lisäksi lausunnon antoi Fingrid Oyj. Mielipiteen antoi EVP Alueverkko Oy:n toimeksiannosta Despro Engineering Oy. Yksityishenkilöt eivät antaneet mielipiteitä.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/lammasneva-aurinkovoima-ja-voimajohto-YVA. Verkkopalvelussa julkaistuista lausunnoista on poistettu henkilötiedoiksi katsotut sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n mukaiset tiedot.

Yhteenveto lausunnoista

Yleistä

Sähkönsiirtoreittivaihtoehdot ovat keskenään lähes samanlaiset, poiketen vai pieniltä osin toisistaan. Useampi toisistaan poikkeava vaihtoehto kuten maakaapelivaihtoehto, vaihtoehtoinen reitti tai sähkönsiirtoreitti vaihtoehtoiselle sähköasemalle toisi paremmin esiin toteutusvaihtoehtojen ja hankkeen toteuttamatta jättämisen väliset hyödyt ja haitat osallisille. Selostuksessa ei käy ilmi syitä miksi juuri kyseiset sähkönsiirtovaihtoehdot ovat valikoituneet ja miksi muita poikkeavampia vaihtoehtoja ei ole tarkasteltu.

Lausunnoissa pidetään myönteisenä sitä, että YVA-selostuksessa on tarkasteltu mahdollisuutta toteuttaa sähkönsiirto yhteistyössä muiden energiatoimijoiden kanssa

sekä hyödyntää yhteisiä voimajohtoratkaisuja. Puutteena pidetään kuitenkin sitä, ettei hankesuunnittelussa ole selvitetty tarkemmin mahdollisuutta hyödyntää olemassa olevaa Nori-Perälä 110 kV voimajohtoa tai sen johtokäytävää edes osittain.

Vaikutukset maankäyttöön, yhdyskuntarakenteeseen ja kaavoitukseen

Lausuntojen mukaan Lammasnevan poikkeuksellisen laajan aurinkovoimahankkeen sijoituksessa lähes kokonaisuudessaan viljelykäytössä olevalle alueelle, sen voidaan katsoa olevan tältä osin ristiriidassa maakuntakaavassa annettujen suunnittelumääräysten kanssa. Aurinkovoimaa koskevan yleisen suunnittelumääräyksen mukaan laajat aurinkovoima-alueet tulisi sijoittaa muualle kuin viljelykäytössä olevalle peltoalueelle. Lisäksi Lammasneva sijoittuu maakuntakaavassa osoitetulle ruoantuotannon ydinvyöhykkeelle, jolla suunnittelumääräyksen mukaan tulisi edistää laajojen yhtenäisten peltoalueiden säilymistä maaseutuelinkeinojen käytössä. Viljelykäytössä oleva alue ei ole maakuntakaavan mukainen ensisijainen aurinkovoiman sijoittumispaikka, mutta toisaalta entisenä turvetuotantoalueena se toteuttaa esimerkiksi maakunnallisen aurinkoenergiaselvityksen periaatetta teollisen mittaluokan aurinkovoiman ohjaamisesta luonnontilaltaan jo muuttuneille alueille, kuten entisille turvetuotantoalueille.

Lausunnoissa kannustetaan tutkimaan vaihtoehtoja monipuolisten maaseutuelinkeinojen harjoittamiseksi aurinkovoima-alueella viime aikoina yleistyneiden kokeilujen, kuten esimerkiksi aurinkopaneelialueiden alaisten laidunnuksen tai mehiläistarhauksen innoittamana. Lausunnoissa katsotaan, että alueen mahdollisimman monipuolinen käyttö toteuttaisi osaltaan alueelle maakuntakaavassa osoitetun ruoantuotannon ydinvyöhykkeen suunnittelumääräystä.

Kaikki vaikutusmekanismit huomioiden sähkönsiirtovaihtoehtoa SVEA pidetään lausunnoissa kokonaisuudessaan parempana. Sähkönsiirtovaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuutta ja yhteensopivuutta muun maankäytön kanssa tulee täydentää jatkosuunnittelussa erityisesti rakenteilla olevan munittamon ja vireillä olevan Siltanevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osalta. Mikäli Siltanevan tuulivoimapuiston osayleiskaava hyväksytään, SVEA-reitin tarkempi linjaus ja tekninen toteutus tulee sovittaa yhteen hyväksytyn kaavan kanssa siten, ettei voimajohto estä tai olennaisesti vaikeuta kaavan toteuttamista.

Vaikutukset maisemaan, rakennettuun kulttuuriympäristöön ja arkeologisiin kohteisiin

Maisemavaikutusten vähentämiskeinoksi lausunnoissa esitetään paneelimäärän vähentämistä ja niiden maisemavaikutukset huomioivaa sijoittelua. Vaihtoehtoon VE2 vaikutukset ovat paikoittain lievempiä, sillä paneeleja on hieman pienemmällä alueella. Lisäksi lausunnoissa suositellaan hankealueen laiduille säilytettäviä tai istutettavia, vaihdellen matalia ja korkeita kasvullisia suojavyöhykkeitä, joihin istutetaan alueella luontaisesti esiintyviä puita tai pensaita. Lausunnoissa ei suositella maavalleja alueen avoimen luonteen vuoksi. Vihersuojavyöhykkeiden todetaan vähentävän viivamaisen teknologisen elementin näkyvyyttä ja siten maisemavaikutusta. Vihersuojavyöhykkeet ovat tarpeellisia etenkin Norinkylän maakunnallisesti merkittävän rakennetun

kulttuuriympäristön alueelta sekä mahdollisesti Kainaston viljelylakeudelta asutuilta alueilta aurinkovoimalaa kohti katsottaessa.

Lausunnoissa todetaan, että sähkönsiirron vaikutustenarvioinnissa etenkin Hirvelänpääntieltä kohti koillista avautuva näkymä muuttuu merkittävästi, sillä puustoa karsiutuu voimakkaasti ja voimajohtojen lisäksi maisemassa erottuvat myös entistä selvemmin Saunamaan tuulivoimalat. Sähkölinja kulkee myös Horontien ylitse. Horontien metsäinen maisema on pitkältä matkalta jo hyvin muuttunut voimalinjojen ja tuulivoiman vaikutuksesta. Lisäksi Horontien tuntumassa sijaitsee Varisneva, jonka kannalta olisi ollut hyvä esittää mahdollisia maisemavaikutuksia myös havainnekuvien, etenkin jos suoalueen itäreunan metsäkaistale katoaa kokonaan.

Hankealueella ei ole arkeologisia kohteita, sähkönsiirtoreitillä tai niiden läheisyydessä on tunnistettu sysien tai tervan valmistuspaikkoja. Lausuntojen mukaan mukaan arkeologisiin kohteisiin kohdistuvia sähkönsiirron kielteisiä vaikutuksia lievennetään parhaiten niin, että sähkönsiirtoreittiä ei sijoiteta kohteiden päälle. Pienialaisten arkeologisten kohteiden ohittaminen saattaisi onnistua pienin reittimuutoksin. Tämä tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa. YVA-selostuksessa sitä ei ole esitetty vaikutusten lieventämisen keinona.

Vaikutukset pintavesiin

Arviointiselostuksen mukaan hankealueella happamien sulfaattimaiden esiintymistodennäköisyys vaihtelee pienestä kohtalaiseen. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee varmistaa riittävän tarkat tiedot alueella mahdollisesti sijaitsevista happamista sulfaattimaista sekä huolehtia, ettei niiden aiheuttamia haittoja synny.

Lisäksi arviointiselostuksessa hankkeesta todetaan aiheutuvan pintavesille kohtalainen riski erityisesti rakentamisen aikana syntyvän kiintoainekuormituksen vuoksi. Lausunnoissa huomautetaan valumavesien suuntautuvan Kainastonjokeen, jonka tila on arvioitu välttäväksi. Kainastonjoessa esiintyy myös taimenta ja harjusta. Lausunnossa korostetaan, ettei vesienhoidon tavoitteena olevan hyvän tilan saavuttamista saa vaarantaa. Haittojen ehkäisemiseksi aurinkopaneelien hoidossa ja pesussa tulee välttää ympäristölle haitallisia kemikaaleja, kemikaalivuotoihin on varauduttava ennalta ja rakentamisen aikaisen kiintoainekuormituksen hallintaan on toteutettava asianmukaiset vesienhallintatoimet. Esitetyt lieventämistoimet tulee ottaa huomioon sekä hankkeen suunnittelussa että toteutuksessa.

Vaikutukset, kasvillisuuteen, eläimistöön, suojelualueisiin ja ekologisiin yhteyksiin

Lausunnoissa pidetään myönteisenä, että hankkeessa on tunnistettu ekologisia yhteyksiä maakunnallisten selvitysten perusteella. Vaikutusten arviointi jää kuitenkin puutteelliseksi erityisesti nisäkäslajiston osalta, sillä noin 390 hehtaarin hankealueen merkitystä eläinten kulkuyhteytenä ei ole tarkasteltu riittävästi. Arvioinnissa ei myöskään kuvata aidattavien alueiden laajuutta tai vertailla vaihtoehtojen vaikutuksia ekologisiin yhteyksiin. Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että hankealueella ja sen ympäristössä esiintyvälle lajistolle turvataan riittävät kulkuyhteydet.

Hankkeen vaikutusten todetaan kohdistuvan erityisesti kosteikko- ja peltoympäristöjen linnustoon, sillä alueella sijaitsee linnustollisesti arvokkaita kosteikkoja ja suojelullisesti huomionarvoisia lajeja. Vaikutusten lieventämiseksi kosteikot ja muut linnustollisesti arvokkaat kohteet tulee säilyttää rakentamisen ulkopuolella ja linnuston tilaa seurata hankkeen toteuttamisen jälkeen. Haittojen vähentämiseksi rakentaminen ja niittotyöt tulisi toteuttaa pesimäkauden (15.4.-31.7.) ulkopuolella, käyttää ympäristölle haitattomia hoitoaineita sekä parantaa linnuston pesimämahdollisuuksia kompensatioalueiden ja esimerkiksi tekopesien avulla.

Kosteikkojen läheisyyteen sijoittuvat paneelit voivat lisätä niin sanottua järviefektiä ja kasvattaa erityisesti vesilintujen törmäysriskiä. Törmäysriskiä aiheuttavat myös sähkönsiirtorakenteet ja alueen aidat. Lausunnossa todetaan, että hankkeen jatkosuunnittelussa olisi syytä arvioida törmäysmallinnuksen tarvetta vastaavasti kuin tuulivoimahankkeissa.

Levähtävien lintujen määrä havaittiin selvityksissä odotettua vähäisemmäksi, mutta tuloksiin liittyy epävarmuutta, koska lintujen määrä vaihtelee vuosittain. Tämän vuoksi selvitysten tarkasteluajankohta ei välttämättä anna kattavaa kuvaa alueen merkityksestä muuttolinnuille.

Arviointiselostuksen mukaan hankkeella ja siihen sisällytetyllä suojelusuunnitelman toteuttamisella on potentiaalia parantaa alueella todetun äärimmäisen uhanalaisen lintulajin edellytyksiä esiintyä ja pesiä alueella. Lausunnoissa pidetään hyvänä sitä, että hankkeessa on tarkoitus toteuttaa lajin elinolosuhteita parantavia toimia mutta todetaan, että niiden toteutumisen varmistuminen edellyttää vielä toteuttamiseen liittyvien käytännön kysymysten ratkaisemista.

Lausunnoissa katsotaan, että arviointiselostuksen johtopäätös vähäisistä vaikutuksista maakotkaan on reviirien sijainnin ja etäisyyksien vuoksi perusteltu. Lausunnoissa kuitenkin huomautetaan, että vaikka Lammasnevan hankkeen ja sen sähkönsiirron vaikutukset maakotkaan voidaan arvioida vähäisiksi, tulee hanke lisäämään ihmistoimintaa sekä elinympäristöjen pirstoutumista maakotkan saalistusalueilla.

Vaihtoehto VE2 on sekä linnustoon kohdistuvien kokonaisvaikutusten, että alueella esiintyvän äärimmäisen uhanalaisen lintulajin kannalta vähemmän kielteisiä vaikutuksia aiheuttava.

Yhteisvaikutukset

Lausunnoissa todetaan, että Lammasnevan hanke sijoittuu alueelle, jossa useiden energia- ja sähkönsiirtohankkeiden yhteisvaikutukset lisäävät maankäytön muospaineita ja edellyttävät hankkeiden yhteensovittamista. Erityisesti Varisnevan Natura-alueen ja Paskoonharjun tuulivoimapuiston väliselle alueelle suunnitellut sähkönsiirtoreitit voivat yhdessä aiheuttaa merkittäviä yhteisvaikutuksia. Myös Brändskogenin, Hömossenin ja Korsnäsin merituulivoimahankkeiden sähkönsiirtovaihtoehdot voivat sijoittua samoille alueille tai risteytyä Lammasnevan hankkeen reittien kanssa. Yhteisvaikutusten arvioinnissa ei katsota huomioidun riittävästi kaikkia suunnitteilla olevia sähkönsiirtohankkeita.

Erityistä huolta aiheuttavat Varisnevan Natura-alueeseen kohdistuvat yhteisvaikutukset, jotka voivat heikentää häiriöherkän linnuston elinolosuhteita. Myös maakotkareviiriin kohdistuu useiden hankkeiden ja niiden sähkönsiirron yhteisvaikutuksia, jotka voivat lisätä elinympäristöjen pirstoutumista, häiriöitä ja törmäysriskejä. Lausuntojen mukaan yhteisvaikutusten arviointia tulee jatkosuunnittelussa tarkentaa, vaikutuksia lieventää tehokkaasti sekä seurata linnuston tilaa hankkeiden toteuttamisen jälkeen.

Muut vaikutukset

Arviointiselostuksen mukaan lähin suunniteltu paneelirakenne sijoittuu vähintään 100 metrin etäisyydelle lähimmästä asuinkäytössä olevasta rakennuksesta. Elinympäristön terveellisuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden näkökulmasta on tarpeellista, että rakennusten ja paneelien väliin jää suojapuustoa, jolla mahdolliset heijastusvaikutukset minimoidaan.

Lausunnoissa katsotaan, että Lammasnevan hankkeessa merkityksellistä on sen sijoittuminen turvemaapohjaiselle maatalousalalle, jonka maaperäpäästöt ovat tästä johtuen verrattain korkeat. Lausunnoissa suhtaudutaan myönteisesti siihen, että aurinkovoima-alueen toteutuessa alueen maankäyttömuoto muuttuisi siten, että alueen maaperäpäästöt pienenisivät nykyiseen verrattuna. Maaperäpäästöjen pienentyminen riippuisi kuitenkin merkittävästi osin myös alueen vedenpinnan tasosta, ja lausunnoissa pidetään tärkeänä, että hankkeen toiminnan aikana pystytään nostamaan alueen vedenpinnan tasoa maaperäpäästöjen pienentämiseksi.

Arviointiselostuksessa liikennevaikutukset on arvioitu riittävällä tasolla ja esitetty alustavat kuljetusreitit, liikennemääräarviot sekä yleiset haittojen lieventämistoimet. Kuljetusten suunnittelussa tulee huolehtia maantieverkon kunnosta, liikenneturvallisuudesta ja mahdollisten väliaikaisten muutosten ennallistamisesta. Lausunnoissa huomautetaan, että suunnittelulupaa maantieverkon parantamiseen ei haeta Sisä-Suomen elinvoimakeskuksesta, vaan laajemmista parantamistoimenpiteistä tulee tarvittaessa tehdä suunnittelu- ja toteuttamissopimukset Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksen liikenneosaston kanssa. Sähkönsiirron suunnittelussa on noudatettava Väyläviraston määräyksiä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta tiealueelle.

Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto.

Lausunnoissa todetaan, että hankkeen seurantaohjelmassa tulee ottaa huomioon vesienhallintasuunnitelma ja salassa pidettävän lajin suojelusuunnitelma. Hankkeen seurantasuunnitelmaan on lisättävä myös uusi asukaskysely, jolla voidaan kartoittaa hankkeen aiheuttamia vaikutuksia lähistön asukkaisiin. Hankkeen vaikutusten seurantasuunnitelma tulee toimittaa lausuttavaksi sekä hyväksyttäväksi Kauhajoen kaupungin ympäristöpalveluille.

Natura-arvioinnista annetut lausunnot

Metsähallitus

Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnissa tarkastellaan Varisnevan Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja, erityisesti luontodirektiivin mukaisia luontotyypejä, ja arviointi kohdennetaan perustellusti pelkästään hankkeen sähkönsiirtoon (vaihtoehdot SVEA ja SVEB).

Suunniteltu voimajohto toteutetaan arvioiduissa vaihtoehdoissa olemassa olevan Kärppiö-Tuovila 400 kV voimajohtokäytävän yhteyteen Varisnevan Natura-alueen itäpuolelle. Metsähallitus katsoo, että arviointiin liittyy erityisesti Natura-alueen vesitalouteen kohdistuvien vaikutusten sekä useiden voimajohtohankkeiden yhteisvaikutusten osalta epävarmuuksia. Arviointia tulee hankkeen jatkosuunnittelussa tarkentaa, kun sekä Lammasnevan että muiden alueelle suunniteltujen hankkeiden toteuttamissuunnitelmat tarkentuvat, jotta merkittävät vaikutukset voidaan sulkea pois.

Lupa- ja valvontavirasto

Lupa- ja valvontavirasto katsoo käytettävissä olevan aineiston perusteella, että arviointiin liittyy epävarmuutta erityisesti vesitalousvaikutusten sekä useiden suunnitteilla olevien voimajohtohankkeiden yhteisvaikutusten osalta. Natura-alueen koskemattomuuden arvioinnissa tulee huomioda paitsi nykytila, myös Natura-alueen suojelutavoitteiden toteuttamismahdollisuudet. Varisnevan Natura-alueen itäreunaan liittyville suoalueille on tunnistettu ennallistamistarpeita, minkä vuoksi myös hankkeen vaikutuksia ennallistamisen toteuttamiseen voidaan pitää Natura-alueen koskemattomuuden kannalta merkityksellisinä.

Edellä mainittujen vaikutusten arviointia on perusteltua tarkentaa hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä, kun hankkeen tekninen toteutustapa ja alueen muiden sähkönsiirtoratkaisujen toteuttamisedellytykset ovat tarkemmin tiedossa. Päivitetystä Natura-arvioinnista tulee pyytää lausunto Lupa- ja valvontavirastolta sekä Natura-alueen hallinnasta ja mm. ennallistamisesta vastaavalta Metsähallitukselta ennen kuin voimajohtohanke etenee lunastuslupavaiheeseen.

Yhteenveto mielipiteistä

EPV Alueverkko Oy ei hyväksy omistamiinsa voimajohtoihin (Nori-Perälä 110 kV ja Paskoonharju-Kroksmossen 110 kV) muutoksia, ei reittien eikä rakenteiden (yhteiskäyttöpylväät) osalta. Hankkeesta vastaavan tulee pyytää erillinen lausunto hankkeesta ja rakenteista, niiden sijoituessa EPV Alueverkko Oy:n voimajohtojen läheisyyteen.

4 Yhteysviranomaisen arvio arviointiselostuksen riittävydestä ja laadusta sekä laatijoiden pätevyydestä

Yhteysviranomainen on tarkistanut arviointiselostuksen riittävyden ja laadun, ja toteaa tältä osin seuraavaa.

Yhteysviranomaisen arvion mukaan Lammasnevan aurinkovoimahankkeen ja 400 kV:n voimajohdon arviointiselostus täyttää YVA-lain 19 §:n ja valtioneuvoston ympäristövaikutusten arviointimenettelystä antaman asetuksen (YVA-asetus 277/2017) 4 §:n sisältövaatimukset.

Arviointiselostuksessa on esitetty sen laadintaan osallistuneiden koulutus ja kokemus. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään YVA-lain 33 §:n mukaisesti riittävä asiantuntemus arviointiselostuksen ja sen sisältämien erillisselvitysten laatimiseen.

Arviointiselostus on pääosin laadittu arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon pohjalta, eikä se sisällä sellaisia puutteita, jotka estäisivät yhteysviranomaista laatimasta perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista.

Vaikutustenarvioinnissa on sovellettu IMPERIA-hankkeessa kehitettyä arviointimenetelmää, jossa vaikutuksen merkittävyys perustuu muutoksen suuruuden ja arviointikohteen herkkyyden tarkasteluun. Menetelmän periaatteet ovat yleisesti käytössä eri hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnissa. Vaikutuksia on arvioitu 9-portaisen asteikon avulla. Hankkeen yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa ei ole muista vaikutusmekanismeista poiketen arvioitu IMPERIA-hankkeen arviointimenetelmää käyttäen. Kaikkien vaikutusmekanismien arviointi tulisi toteuttaa samoin menetelmin.

Yhteysviranomaisen korosti arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa, että vaikutusten arvioinnissa tulee keskittyä erityisesti hankkeen todennäköisesti merkittävien vaikutusten arviointiin ja tämä tulee tuoda selkeästi esiin raportoinnissa. Lisäksi sähkönsiirron osalta tulee tunnistaa ja arvioida kyseisen hankkeen merkittävät vaikutukset. Yhteysviranomaisen toteaa arviointiselostuksen olevan laaja kokonaisuus, jossa kaikkia vaikutustyyppiejä on käsitelty yhtäläisellä tarkkuudella niiden merkittävyydestä huolimatta, mikä osaltaan heikentää selostuksen ja vaikutusten arvioinnin luettavuutta.

Hankkeen eri vaikutusten merkittävyys on arvioitu asteikolla vähäinen-kohtalainen-suuri-erittäin suuri. Arviointiselostuksen puutteena on, että tehdyn arvioinnin perusteella ei kuitenkaan esitetä selkeää johtopäätelmää hankkeen merkittävistä vaikutuksista, vaan se jää lukijan arvioitavaksi. Yhteysviranomaisen katsoo, että loppupäätelmän selkeyttämiseksi olisi ollut hyvä todeta suoraan, mitkä ovat arvioinnin perusteella hankkeen todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia. Yhteysviranomaisen esittää myöhemmissä osissa oman näkemyksensä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että arviointiselostuksen lopussa (kappale 27.1) esitetyssä vaihtoehtojen vertailun yhteenvetotaulukossa aurinkovoima-alueen pesimälinnustoon kohdistuvat vaikutukset on arvioitu lievempään luokkaan ja sanallisessa kuvauksessa osin ristiriitaisesti verrattuna varsinaiseen linnustovaikutusten käsittelykappaleeseen.

5 Yhteysviranomaisen johtopäätös hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista

Arviointiselostuksen, kuulemispalautteen ja oman lisätarkastelunsa perusteella yhteysviranomaisen esittää perusteltuna päätelmänään Lammasnevan aurinkovoimahanke ja 400 kV voimajohtohankkeen merkittävistä vaikutuksista seuraavaa.

Arviointiselostuksen mukaan aurinkovoima-alueella on suuria kielteisiä vaikutuksia pesimälinnustoon toteuttamisvaihtoehdossa VE1. Yhteysviranomaisen yhtyy arvioon ja pitää vaikutusta merkittävänä. Lisäksi yhteysviranomaisen näkee arviointiselostuksessa esitetystä poiketen, että hankkeella on suuria ja siten merkittävinä pidettäviä vaikutuksia salassa pidettävälle lintulajille vaihtoehdossa VE1, koska hanke hävittää lajin elinympäristöjä. Merkittäviä heikentäviä vaikutuksia voidaan lieventää, mikäli hanke toteutetaan vaihtoehdon VE2 mukaisesti ja kaikki suojelusuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet toteutetaan.

Yhteysviranomaisen pitää hankkeen sähkönsiirron vaikutuksia Varisnevan Natura-alueeseen merkittävinä. Lupa- ja valvontaviraston Natura-arviointilausunnon mukaan arviointiin liittyy epävarmuutta vesitalousvaikutusten, voimajohtohankkeiden yhteisvaikutusten sekä Natura-alueen koskemattomuuden osalta. Kyseistä arviointia tulee täydentää jatkosuunnittelussa Lupa- ja valvontaviraston antaman luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen lausunnon mukaisesti vaikutusten poissulkemiseksi.

Seuraavissa kappaleissa yhteysviranomaisen esittää arviointiselostuksen, kuulemispalautteen ja oman tarkastelunsa pohjalta tarkemmin näihin vaikutustyyppeihin kohdistuvia ja hankkeen jatkosuunnittelussa huomioon otettavia seikkoja. Yhteysviranomaisen ei käsittele perustellussa päätelmässään niitä arviointiselostuksessa arvioituja vaikutuskohteita, joiden osalta vaikutukset on yksiselitteisesti todettu vähäisiksi, vaikutuksia ei ilmene tai ne ovat positiivisia ja yhteysviranomaisen on vaikutuksen merkittävyyden tulkinnasta samaa mieltä.

5.1 Vaikutukset linnustoon

Arviointiselostuksen mukaan hankkeella on suuria kielteisiä vaikutuksia pesimälinnustoon toteuttamisvaihtoehdossa VE1. Yhteysviranomaisen yhtyy arvioon ja pitää vaikutusta merkittävänä.

Arviointiselostuksessa esitetystä poiketen yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan hankkeesta aiheutuu merkittäviä vaikutuksia alueella pesivänä esiintyvälle äärimmäisen uhanalaiselle lintulajille vaihtoehdossa VE1. Alueelta tehty lajin suojelusuunnitelma vaikuttaa tehdyn asiantuntevasti ja asianmukaisesti. Vaikka suunnitelman mukaisten toimenpiteiden vaikutukset alueella pesivään lajiin ovat epävarmoja, vaikuttaa siltä, että myös nykyisellä ns. normaalilla maankäytöllä alue on menettämässä arvoaan lajin elinympäristönä. Kuten suunnitelmassa todetaan, esitetyt toimenpiteet tukevat ainakin teoriassa lajin elinoloja ja alue säilyisi ainakin osittain lajille sopivana elinympäristönä. Merkittäviä heikentäviä vaikutuksia äärimmäisen uhanalaiselle lajille voidaan lieventää, mikäli hanke toteutetaan vaihtoehdon VE2 mukaisesti ja kaikki suojelusuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet toteutetaan. Suunnitelmassa ei kuitenkaan esitetä seurantaa, millä voitaisiin arvioida rakentamisen ja kompensatiotoimenpiteiden vaikutusta lajiin ja sen elinympäristön laatuun. Tämä tulee huomioida esimerkiksi aurinkopaneelien rakentamislupien lupaehdoissa tai kaavoituksen yleismääräyksissä.

Alueelta tehdyn muuttavan linnuston seurannan osalta alueella vaikuttaa olevan jonkinasteista merkitystä levähdysalueena. Merkittävimmät esimerkiksi hanhien levähdysalueet sijoittuvat kuitenkin hankealueen etelä-kaakkoispuolelle.

Yhteysviranomainen on todennut arviointiohjelmalausunnossaan, että pöllöjen osalta vaikutusten arvioinnissa tulee maastaselvitysten lisäksi käyttää alueen aikaisempia havaintotietoja sekä kirjallisuutta, sillä kannat vaihtelevat eri vuosina voimakkaasti ravintotilanteen mukaan. Ympäristöhallinnolla on tiedossa viirupöllön pesintä Kuusiston alueelta vuodelta 2015, joka sijoittuu esitetylle voimajohtolinjaukselle ja jota ei tuoda esille arviointiselostuksen aineistossa. Koska tämän havainnon välittömässä läheisyydessä on varmistettuja viirupöllön pesintöjä vuosilta 2017–2023, on mahdollista, että vuoden 2015 pesäpaikka on tuhoutunut tai muuttunut muutoin pesinnälle sopimattomaksi ja laji siirtynyt uuteen paikkaan pesimään. Tämä tulee kuitenkin varmistaa hankkeen jatkosuunnittelussa.

Arviointiselostuksen linnustaselvitysraportissa todetaan, että metsosta tehtiin sähkönsiirtoreitillä epäsuoria ja suoria havaintoja varsinkin yhdessä tietyssä metsässä sähkönsiirtoreitin varrella. Alueelta havaittiin metson ulostetta sekä yksittäinen koppelo. Selvityksen mukaan alueella oli metson reviiri, mutta soidinaluetta ei löydetty. Raportissa ei kuitenkaan tarkemmin perustella miksi useat kiivaimpaan soidinaikaan tehty ja suhteellisen pienelle alueelle sijoittuvat metso- ja koppelohavainnot eivät olisi merkki soidinalueesta. Alueen merkitys potentiaalisena soidinalueena on syytä varmistaa jatkosuunnittelussa.

5.2 Vaikutukset Natura-alueisiin

Sähkönsiirtovaihtoehto SVEA sijoittuu nykyisten voimajohtojen länsipuolelle Natura-alueen välittömään läheisyyteen 1–2 metriä Natura-alueen rajasta. Vaihtoehto SVEB sijoittuu nykyisten voimajohtojen itäpuolelle kauemmas Natura-alueesta.

Varisnevan (FI0800015, SAC) Natura 2000 -alueeseen kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisessa arviointimenettelyssä ja Natura-arviointi on toimitettu ympäristövaikutusten arviointiselostuksen liitteenä. Arvioinnissa on tarkasteltu erityisesti sähkönsiirtovaihtoehdon SVEA vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin luontotyypeihin, joita ovat keidassuot (7110), boreaaliset luonnonmetsät (9010) ja puustoiset suot (91D0). Vaikutusten arvioidaan kohdistuvan ensisijaisesti Natura-alueen itäreunan keidassuo-luontotyyppin reunaosiin vaihtoehdossa SVEA. Yhteisvaikutuksia on tarkasteltu erityisesti suhteessa Paskoonharju 2 -tuulivoimapuistoon, Paulakankaan tuulivoimahankkeeseen sekä nykyisiin Varsinevan itäpuolella kulkeviin voimajohtoihin. Lisäksi vaikutuksia on arvioitu Natura-alueelle ominaiseen linnustoon.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo käytettävissä olevan aineiston perusteella, että arviointiin liittyy epävarmuutta erityisesti vesitalousvaikutusten sekä useiden suunnitteilla olevien voimajohtohankkeiden yhteisvaikutusten osalta. Natura-alueen koskemattomuuden arvioinnissa tulee huomioida paitsi nykytila, myös Natura-alueen suojelutavoitteiden toteuttamismahdollisuudet. Varisnevan Natura-alueen itäreunaan liittyville suoalueille on

tunnistettu ennallistamistarpeita, minkä vuoksi myös hankkeen vaikutuksia ennallistamisen toteuttamiseen voidaan pitää Natura-alueen koskemattomuuden kannalta merkityksellisinä.

Yhteysviranomainen pitää hankkeen sähkönsiirron vaikutuksia Varisnevan Natura-alueeseen merkittävinä. Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa hyväksyntänsä suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, ettei suunnitelma tai hanke vaikuta kyseisen Natura-alueen koskemattomuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hankkeelle voi myöntää luvan tai suunnitelman hyväksyä vain, kun Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin kohdistuvat merkittävästi heikentävät vaikutukset ovat poissuljettuja (LSL 39 §).

Edellä mainittujen vaikutusten arviointia on perusteltua tarkentaa hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä, kun hankkeen tekninen toteutustapa ja alueen muiden sähkönsiirtoratkaisujen toteuttamisedellytykset ovat tarkemmin tiedossa.

5.3 Muut ympäristövaikutukset

Luontovaikutukset

Euroopanmajavan elinympäristön huomioimisen kannalta sähkönsiirtovaihtoehto SVEA on suositeltavampi. Teuvanjoella Hautakäälyn kohdalla tehty avohakkuu / alueen muokkaus pelloksi vuonna 2024 on hävittänyt Suomen metsäkeskuksen paikkatiedoissa aiemmin olleen metsälain 10 §:n mukaisen monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän elinympäristön, eli pienveden välittömän lähiympäristön. Sähkönsiirtovaihtoehto SVEB alueella Teuvanjoen varsi on kuitenkin säilynyt varsin luonnontilaisena lehtomaisena kohteena. Voimajohtoon rakentaminen tälle alueelle johtaisi alueen pitämiseen puuttomana, joka käytännössä hävittäisi alueen luonnonarvot ja heikentäisi myös luontoselvitysraportissa todettua potentiaalista liito-oravakohdetta.

YVA-asetuksen 4 §:n 2 momentin mukaisesti todennäköisesti merkittävien ympäristövaikutusten arvion ja kuvauksen on katettava hankkeen yhteisvaikutukset muiden olemassa olevien ja hyväksytyjen hankkeiden kanssa. Yhteysviranomainen kehottaa huomioimaan jatkosuunnittelussa, että Brändskogenin ja Hömossenin tuulivoimahankkeiden sähkönsiirtoa samoin kuin Paskoonharju-Kråksmossen 110 kV voimajohtoa suunnitellaan sähkön siirtoa samaan voimajohtokäytävään, joka sivuaa Varisnevan Natura 2000 -aluetta. Vaikka voimajohtot pystyttäisiin sijoittamaan olemassa olevan voimajohtoon itäpuolelle ja näin voitaisiin välttää suorat vaikutukset Natura-alueen luontotyypeille, useiden rinnakkaisten voimajohtojen sijoittuminen todennäköisesti tulisi katkaisemaan liito-oravan kulkuyhteydet alueella. Tällä olisi todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia esimerkiksi Paskoonharjun tuulivoimahankkeen mukaisen osayleiskaavan alueella todetuille liito-oravan elinympäristöille.

Vaikutukset pintavesiin

Arviointiselostuksen mukaan hankkeen pintavesiin kohdistuvat vaikutukset on arvioitu kohtalaiseksi sekä vaihtoehdossa VE1 että VE2. Yhteysviranomainen pitää arvioita oikeana. Molemmat hankevaihtoehdot ovat laajoja eikä vaihtoehtojen välillä ole arviointiselostuksen perusteella havaittavissa selkeää eroa pintavesiin kohdistuvien vaikutusten merkittävydessä.

Yhteysviranomainen huomauttaa, ettei arviointiselostuksessa ei ole huomioitu Kyrönjoen, jonka vesistöalueeseen Kainastonjoki kuuluu, olevan vedenhankintavesistö. Humuskuormitus on vedenhankinnan kannalta erityisen ongelmallista ja aiheuttaa merkittäviä ongelmia ja lisäkustannuksia vedenpuhdistukseen. Arviota aurinkovoima-alueen vaikutusalueen pintavesien herkkyydestä voidaan pitää oikeana. Sähkönsiirtoreitille sijoittuvan Teuvanjoen herkkyys tulisi kuitenkin arvokkaan kalaston vuoksi arvioida korkeammaksi.

Lisäksi yhteysviranomainen toteaa, että turvemaalla tapahtuvan ojituksen ja kuivatusten pitkäaikaisia vesistövaikutuksia ei ole riittävästi huomioitu. Ojitusten vaikutukset, etenkin turvemaalla, eivät rajoitu vain rakentamisaikaan, vaan kestävät jopa vuosikymmeniä turpeen hajotessa hitaasti.

Hankealueesta esiintyy happamia sulfaattimaita kohtalaisella todennäköisyydellä. Niillä alueilla, joilla hankkeen toteuttaminen edellyttää kaivutöitä tai pohjaveden pinnan alentamista, tulee jatkosuunnittelun yhteydessä tehdä tarkempi selvitys esiintymän laajuuden ja syvyyden määrittämiseksi. Ilman kartoituksia esiintymisen riskiä ei voida poissulkea niilläkään alueilla, joilla esiintymisen todennäköisyys on arvioitu pieneksi. Happamuuspiikit voivat olla lyhyitä, mutta voimakkaita ja vaikeasti ennakoitavissa. Happamuusriskit tulisikin ehkäistä ennakolta, sillä jo liikkeelle lähteneen happamuuden hallinta on vaikeaa ja arviointiselostuksessa esitettyyn työmaavesien neutralointiin liittyy epävarmuuksia.

Vesienhallintasuunnitelmassa hankkeen aiheuttama läpäisemättömyys ja valumakertoimen muutos on arvioitu varsin pieneksi, vaikka aurinkopaneelialue kattaa molemmissa vaihtoehdoissa valtaosan hankealueesta. Arvio perustuu oletukseen, että vesi imeytyisi paneelien alapuoliseen maahan lähes yhtä hyvin kuin ennen paneelien asentamista. Veden valumisen paneelien alle oletetaan olevan esteetöntä ja jakautuvan tasaisesti. Todennäköisesti paneelirivistöt kuitenkin aiheuttavat valunnan keskittymistä ja kohdentumista pienemmälle alalle, mikä vaikeuttaa veden nopeaa imeytymistä ja aiheuttaa maaperän tiivistymistä. Suunnitelmassa todetaan, että aurinkopuistojen vaikutusta valumakertoihin ja läpäisevyyteen ei ole juurikaan tutkittu Suomen olosuhteissa. Koska Suomen erilaiset sääolosuhteet voivat poiketa suuresti arvioinnissa käytetyistä tiedoista ja siten vaikuttaa merkittävästi vedenläpäisevyyteen, olisi arvion epävarmuus tullut huomioida arvioimalla muutos suuremmaksi ja varautua suunnitelmassa lisääntyneeseen viivytystarpeeseen. Veden viipymistä paneelientien alueella olisi suositeltavaa edistää hajautetuilla ratkaisuilla, kuten viivytyspainanteilla.

Yhteysviranomainen pitää säätösalaojituksen käyttöä alueella hyvänä ratkaisuna, koska vedenpintaa säätämällä on mahdollista hallita mahdollisten happamien sulfaattimaiden

hapettumista ja turpeen hajoamista sekä samalla viivyttää veden poistumista hankealueelta. Kuivien kausien varalta järjestelmässä tulisi olla mahdollisuus säätökasteluun.

Olemassa olevien kosteikkojen hyödyntäminen on suositeltavaa, mutta vesienhallintasuunnitelmassa ei ole esitetty selkeästi miltä alueilta vedet kosteikoille johdetaan ja miten pitkään, jos vesien johtaminen kosteikoille edellyttää pumppausta. Laskelmia kosteikkojen mitoituksista ei ole esitetty. Suunnitelman mukaan vain osa hankealueen vesistä johdetaan kosteikoille ja merkittävä osa johdetaan oja pitkin suoraan pois hankealueelta.

Hankealueen pohjoisosan osavaluma-alueen 8 osalta suunnitelmassa ei ole esitetty pumppaamoa, jolla vedet nostettaisiin kosteikolle. Yleensä vesiä ei saa johdettua tällaiselle ympäriltään pengerrytylle kosteikolle pumppaamatta. Myöskään osavaluma-alueelle 5 ei ole esitetty pumppaamoa, joten jää epäselväksi, saadaanko vedet johdettua kosteikolle ja jakautuuko vesi kosteikolle siten, että se toimisi mahdollisimman tehokkaasti vesienpuhdistuksessa. Suunnitelmassa vedet on esitetty johdettavaksi kosteikolle sen eteläpäästä ja virtaussuunnaksi merkitty etelästä pohjoiseen. Turvetuotannon vesienkäsittelyn aikana vedet kosteikolle on johdettu kosteikon pohjoispäähän pumppaamalla ja kosteikolta lähtevien vesien purkupiste on sijainnut kosteikon kaakkoiskulmassa. On suositeltavaa varmistaa maastomittauksin, miten vesienjako kosteikolle kannattaa toteuttaa.

Edellä esitettyjen vesienhallintasuunnitelman puutteiden ja epävarmuuksien vuoksi sitä on tarpeen täydentää.

Virtavesiuomien läheisyyteen ja ylityksiin liittyvä rakentaminen sisältää riskin kuormituksen lisääntymisestä. Uomien läheisyyteen rakennettaessa tulee ottaa huomioon eroosioriski ja välttää eroosiota sijoittamalla rakenteet tarpeeksi kauas uomista. Hanke tulee toteuttaa siten, ettei siitä aiheudu esteellisyyttä vesieliöstön vapaalle liikkumiselle hankealueella (mm. tierummut). Jos virtavesiä ylitetään työkoneilla, tulee ottaa huomioon eroosioriski ja pyrkiä estämään eroosio sekä uoman rakenteen muuttuminen.

Vaikutukset turvetuotantoalueisiin

Hankealue sijoittuu pääosin Lammasnevan turvetuotantoalueen turvetuotannosta poistuneille ja viljelyskäyttöön siirtyneille alueille. Turvetuotantoalueella on Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 14.11.2008 myöntämä toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa (nro 113/2008/4). Turvetuotannossa on ollut vuonna 2025 enää 41,7 ha. Tuotantoalueet ovat hankealueen ulkopuolella. Osalle hankealueella olevasta viljelyskäyttöön siirtyneestä turvetuotantoalueesta ei ole vielä esitetty turvetuotannon ympäristöluvan mukaista jälkihoitosuunnitelmaa ja vedet johdetaan vielä vesienkäsittelyyn Neova Oy:n turvetuotantoalueen käytössä olevalle kosteikolle. Neova Oy:n käytössä oleva kosteikko tulee huomioida hankkeen suunnittelussa siten, että turvetuotannon ympäristöluvan velvoitteet voidaan jatkossakin hoitaa. Turvetuotantoalueen ympäristöluvan mukaiselle kosteikolle ei tule johtaa hankealueelta tulevia kuivatusvesiä. On suositeltavaa, että

hankkeesta vastaava suunnittelee yhteistyössä Neova Oy:n kanssa, miten hankealueen valuma-alue eristetään Neova Oy:n kosteikolle menevistä turvetuotantoalueen vesistä. Mikäli turvetuotanto alueella päättyisi kokonaan, voisi myös Neova Oy:n kosteikon hyödyntäminen hankkeessa olla mahdollista turvetuotannon ympäristöluvan jälkihoitovelvoitteiden jälkeen.

Vesienhallintasuunnitelman osavaluma-alueelle 2 on suunniteltu säätösalojittusta osin nykyisen sarkaojituksen suuntaisesti ja osin (eteläosa) lounais-kaakko-suuntaisesti. Vedet on tarkoitus johtaa suunnitelman mukaan hulevesiviemäreitä pitkin purkupisteille johtamatta vesiä kosteikoille. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että osavaluma-alueella 2 sijaitseva kosteikko on Neova Oy:n käytössä oleva vesiensuojelurakenne. Tälle osavaluma-alueelle sijoittuu turvetuotannosta poistuneita aloja, joita ei ole vielä eristetty Lammasnevan turvetuotantoalueen vesienkäsittelystä. Esitetyssä suunnitelmassa eteläisimmiltä aurinkovoima-alueilta tulevien vesien purkupiste näyttäisi sijoittuvan Neova Oy:n turvetuotantoalueen reunalle kokoojaojaan, jota pitkin johdetaan vesiä turvetuotannossa olevalta alueelta Neova Oy:n kosteikolle. Kyseiseen kokoojaojaan ei voi johtaa vesiä hankealueelta ja purkupiste tulee suunnitella toisella tavoin.

Vaikutukset maisemaan

Hankealuetta lähin maakunnallisesti arvokas maisema-alue on suunnittelualueeseen sen kaakkoispuolelta rajautuva Kainaston viljelylakeus. Aluetta lähin maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö on alueen pohjoispuolelle sijoittuva Norinkylä, joka sijoittuu lähimmillään noin 210 metrin etäisyydelle aurinkovoima-alueen rajasta. Arviointiselostuksessa on arvioitu vaikutukset maakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin ja johtopäätöksenä on, että muutoksen suuruus ja vaikutukset kohteiden arvoon ovat korkeintaan kohtalaisia. Yhteysviranomaisen yhtyy arvioon. Lisäksi selostuksessa on esitetty asianmukaisia lieventämiskeinoja. Yhteysviranomaisen toteaa, että esitetyt lieventämiskeinot tulee mahdollisuuksien mukaan myös toteuttaa. Etenkin suojavyöhykkeen lisääminen hankealueen pohjoisosaan (Norinkylän suuntaan), josta aukeaa suorat näkymät aurinkopaneelialueelle, on kannatettavaa hankkeen vaikutusten lieventämiseksi.

Vaikutukset ihmisten elinolosuhteisiin ja viihtyvyyteen

Hankealueen läheisyyteen sijoittuu asutusta ja loma-asuntoja, joille voi aiheutua melua ja viihtyvyyshaittaa etenkin hankkeen rakentamistöistä ja rakentamisen aikaisesta lisääntyvästä liikenteestä johtuen. Vaikutukset on arvioitu vähäisiksi mm. rakentamisen lyhyen keston perusteella. Lähimpien kiinteistöjen osalta haitta voidaan kokea kuitenkin vähäistä suurempana ja myös arviointiselostuksessa on tunnistettu, että vaikutukset lähimpiin asuinkiinteistöihin voivat olla arvioitua suurempia. Kolmen lähimmän rakennuksen kohdalla rakennusaikaisen melun ohjearvot ylittyvät. Vaikutukset lähimpiin asuin- tai lomarakennuksiin tulee huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa ja osayleiskaavoituksessa sekä toteuttaa lievennyskeinoja, joilla haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää.

6 Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat sekä arvioinnin huomioon ottaminen lupamenettelyssä ja luvassa

6.1 Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Yhteysviranomainen katsoo, että laki eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta (768/2004) eli ns. lunastuslupalaki liittyy oleellisesti arviointiselostuksen sähkönsiirron ympäristövaikutuksiin. Yhteysviranomainen katsoo, että lunastuslupalain muutos on syytä huomioida sähkönsiirron jatkosuunnittelussa ja optimaalisen reitin valinnassa. Arviointiselostuksen mukaan lunastuslupalakia sovelletaan hankkeisiin, joissa on tarkoituksena rakentaa maanpäällinen jännitteeltään vähintään 220 kilovoltin ja pituudeltaan yli 15 kilometrin mittainen sähköjohto. Yhteysviranomainen huomauttaa, että lakia sovelletaan myös muihin maanpäällisiin sähköjohtoihin, jos hankkeeseen sovelletaan YVA-menettelyä.

Arviointiselostuksen mukaan hankkeesta vastaava lunastaa voimajohtoalueelle rajoitetun käyttöoikeuden tai järjestää muuten johtoalueen hallinta- ja sopimusasiat. Selostuksen mukaan ”mikäli voimajohtoalueesta ei päästä sopimuksiin maanomistajien kanssa, voidaan menetellä lunastuslain (603/1977) ja sähkömarkkinalain (386/1995) mukaisin menettelyin.” Yhteysviranomainen huomauttaa, että lunastuslupalain 3 §:n mukaan lain soveltamisalaan kuuluvaa hanketta ei saa toteuttaa ilman lunastuslupaa. Sähkönsiirron toteuttamiseksi on siis haettava lunastuslupaa eikä voimajohdon rakentamista saa aloittaa, ellei lupaa ole myönnetty. Hankkeen toteuttaminen muilla tavoilla ei ole lunastuslupalain mukaan mahdollista.

Lunastuslupalain uudistuksen myötä lain soveltamisalaan kuuluvien hankkeiden toteutuksen mahdollistaviin lunastuslupiin voidaan liittää aiempaa täsmällisempiä määräyksiä hankkeen merkittävien ympäristövaikutusten rajoittamiseksi. Uuden lunastuslupalain myötä Lupa- ja valvontavirasto esittää lunastuslupaviranomaiselle välttämättömäksi katsomansa, merkittäviin ympäristövaikutuksiin liittyvät lupaehdot perustellussa päätelmässä esitettyjen muutos-, lievennys- tai jatkoselvitystarpeiden pohjalta. Lupa- ja valvontavirasto myös valvoo myönnetyn lunastusluvan ympäristömääräysten noudattamista.

Arviointiselostuksessa on esitetty keinoja hankkeen vaikutusten lieventämiseksi. Sikäli kuin toimenpiteillä rajoitetaan hankkeesta aiheutuvia merkittäviä vaikutuksia, tulee hakijan laatia toimenpiteiden suorittamisesta yksityiskohtaiset suunnitelmat ja liittää ne lunastuslupahakemukseen.

Vesilain luvan tarpeen arvioimiseksi tulee tehdä lausuntopyyntö Lupa- ja valvontavirastolle ja siihen liitteeksi vesienhallintasuunnitelma. Tämä tulee tehdä ennen kuin hankkeelle haetaan rakentamislupaa.

6.2 Arvioinnin huomioon ottaminen lupamenettelyssä ja luvassa

Hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä arviointiselostus ja tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Hankkeesta vastaava voi tarvittaessa pyytää ennen lupa-asian vireille tuloa yhteysviranomaista esittämään näkemyksensä perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Ajantasaistamisen tarvetta voidaan joutua tarkastelemaan esimerkiksi, jos hanke on muuttunut tai arvioinnista on kulunut pitkä aika.

Lupaviranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän. Lupapäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on asianmukaisesti otettava huomioon arviointiselostusta koskevien kuulemisten tulokset. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon. Lupalaeissa on lisäksi tarkemmat säännökset ympäristövaikutusten arviointimenettelyn huomioon ottamisesta.

7 Perustellun päätelmän toimittaminen ja siitä tiedottaminen

Yhteysviranomainen toimittaa perustellun päätelmän sekä kopiot arviointiselostuksesta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle.

Perusteltu päätelmä toimitetaan tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, vaikutusalueen kunnille, maakunnan liitolle ja muille asianomaisille viranomaisille.

Perusteltu päätelmä annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella YVA-lain 23 §:n mukaisesti. Lisäksi perusteltu päätelmä sekä saadut lausunnot ovat nähtävillä ymparisto.fi-palvelussa osoitteessa: www.ymparisto.fi/lammasneva-aurinkovoima-ja-voimajohto-YVA

8 Suoritemaksu, sen määräytyminen ja maksua koskeva oikaisumahdollisuus

Suoritemaksu on 13 400 euroa.

Yhteysviranomaisen perustellusta päätelmästä perittävä maksu on määritelty hankkeen vaatiman työmäärän mukaisesti (14 - 23 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy Lupa- ja valvontaviraston maksuista annetun asetuksen perusteella.

Natura-lausunnon suoritemaksu on 830 €.

Luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitettu Natura-arviointia koskeva lausunto on valtioneuvoston asetuksen (1177/2025) liitteen mukaan Lupa- ja valvontaviraston maksullinen julkisoikeudellinen suorite, josta peritään ajankäyttöön perustuva maksu (83 euroa/tunti). Lausunnon valmisteluun on käytetty 10 työtuntia.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Lupa- ja valvontavirastosta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä.

9 Sovelletut säännökset

- Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 19 ja 23 §
- Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 4 §
- Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
- Valtioneuvoston asetus (1177/2025) Lupa- ja valvontaviraston maksullisista suoritteista vuonna 2026 1§.

Perustellun päätelmän valmisteluun ovat osallistuneet seuraavat Lupa- ja valvontaviraston asiantuntijat: Toni Etholén ja Mikko Jalo luonnonsuojelu-, Jussi Telaranta alueidenkäyttö-, Pia Vesisenaho vesien- ja merenhoito-, Pia Jaakola luonnonvarat- ja Päivi Karhunen vesiympäristöyksiköstä.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Annukka Koivukari ja ratkaissut ylitarkastaja Niklas Virkkala.

Liitteet

Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus (vain hanketoimijalle)
Arviointiselostuksesta saadut lausunnot
Metsähallituksen Natura-lausunto
Lupa- ja valvontaviraston Natura-lausunto

Jakelu

Lakisääteinen jakelu

Tiedoksi

Lausunnon antajat (sähköisesti)

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihte: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/23212/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/23212/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Koivukari Annukka 22.10.2026 14:34

Ratkaisija Virkkala Niklas 22.10.2026 14:36